

پرشدبه — ۱ ثموز ۱۹۲۶

جلد : ۶

اوجنجهي سنه — نومرو ۶۴

مجله محبوسه

اداره خانه :
باب عالی جاده سفده
اقدام يورده
اتصالده کی بناده
دايره مخصوصه
— — —
صاحب و مدیری
محمد مسیح

آبونه شراذلی
سنه لکی ۲۵۰
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخهلر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
عوشدر
مجموعه من هیئتجه
طبعی تدبیر ایدلمین
آثار اعاده ایدلمین

هر آیک برنجی داوره بشیمی کونلری میبقار، علمی، ادبی، اقتصادی، فنی رسمی مجموعه دور

انتبعا ضا سندن

سايوه ستر بونار ك جباي

محررى : آناتول فرانس

مترجمى : پوچ انور
مابعد

(بوليه) يته :

— (مسائل تاريخيه مجموعه) نده (تميزه دولا روق) ك
مقاله سنى اوقودكى ؟ ديهه صورتى .كندى كنديمه ايكنجى دغه اولارق : — اعلا ! ديدم .
(زه ليس) ده :— اوت ، ديهه جواب وړدى ، هم اواده فاندلى
ايضا حات ده بولدم .

(بوليه) ، تكرار صورتى :

— (يا سايوه ستر بونار) ك (١٦٠٠ ده به نه ديتين ماناسترلى)
نى ؟ ...

ايچمدن اوچنجى : — اعلا ! نى باصديردم . فقط (زه ليس) :

— اما سؤال ها ! اوقوماد ! جوابى وړدى ، هم
اوقوياجمده هينچ احتمال و مريوم . بو (سايوه ستر بونار)
ديديك ، بودالانك بريدر !باشى چورنجى بولونديږك كولكده قلىش اولدينى
كوردم . هوا سرينه مشدى . بوايكى كنج كستاخ مناستم .
لكرئى ديكليم دركن برروما تيزما قانچى كوزه آلدريدغدن
دولاي كنديمى لك احق بولدم . يرمدن قارقاركن :— آه ، آه ! ديهه سويلدم ؛ هله بو كوهزه چيو چيو ،
هزنى برپيترسين ده مدافعيه باشلاسين . اوزمان البته بومتجاوز
جهلى يوزينه ووراجق بر مدرسى وياملكداتم (كيشرات)
قارشيسنده بولاچقدر . اوزمان كونى كورور . كنديسنى
تماما بر كستاخ سايورم . هم ده (ميشله) حنقده سويلديكى
مسامحه قابل اولبان وهى حدودى آشان سوزلى او ساعده كى
كيبى شيمدى ده دوشونهرك حقيق بر كستاخ ، بر چاپين
سايورم . قافاسندن ده طاشان بر اسكى استادن بو شكله
بخت ايتك ! آمان نه منفور شى ! .

١٧ نيسان

— (تومر) ! بكا بكي شاپقه ، بكي رومينقوى ،
وكوموش طويل بستمى كنريكز !

اوچنجى سته

فقط (تومر) بر كومور جووالى كيبى صاغير وعدالت
قادر بيدر . هپ صبرتنده كى سترلك تاثيرى ... لاكن اصل
فلاكت قولانك ده لك و آياغلك چاپوق اولديغه ايناماسنده .
و آلتش سترلك ناموسكارانه خدمتلك و يرديكى غروره اختيار
افديسنة لك منقظ ومدير استبداله باقاسنده در .نه دييوردم ؟ اوت ، ايسته قايب ايدرم قورقوسيله بكا كوموش
طويل باستونى ويرمك ايسته ميور . فى الحقيقه او منيدوسلرده
وكتابخى دكانلرنده ايجه شمسبه و قوتلوق ده كنىش اونوتديږم
واقعدر . فقط بوكون ، كوموش طوينده كى ايشلمه لرى ،
[دون كيشوت] ك ، مزراغى آرقاده ، درت نعل يلدكبر .
منلرته مجومى و [سانشو بانسا] لك ، قوللارى هواده ، اوى
دوردرورمق ايچون بيوده رجاسنى كوسترن اسكى قايش باستونى
آلق ايسته مده مهم بر سب وار . چونكه بو باستون ، حياتنده
[سانشو بانسا] دن زياده [دون كيشوت] به بزمين و مجوملى
اونلرن قورقودلدينى قادر طيبي بر شكله سهون عوجم يوز
باشى (ويقتور) دن قلىش يكانه ميراثمدر .اوتوز سته ديمرى بن اوى مهم بر زيارت ياقق ويا مراسمه
اشترلك ايتك اوزره هر حقيقه شمهده آله آليم . و تسوال ايله
ياورينك و سمجكرى بنى نصاحب ايدورل ، بكا بعضى نصيحتلرده
بولونورل . اونلرى ايشيتيورم صانيرم . [دون كيشوت] دركه :
— اهميتله دائما بويوك شبلر دوشون : و دوشونجه بك
دنياده يكانه حقيقه اولدينى بيل ! طبعى كندى سويه كه
يوكسالت : اويله بويون كائنات سنك ايچون ، قهرمانانه
روحلك عكسندن باشقا برشى اولماسين . شرف ايچون دو كوش ؛
بر او ككه يكانه ياقشان شى بودر ، اكر يالوا نيرسه كه براقكه
قلك خيركار بر كوز يانى كيبى آقسين وسن ، كول ! .

[سانشو بانسا] ده كندى حسابنه شويه سويلر :

— باباجان ! سن ، الهام سنى ياراتدينى كيبى قال . هكبكه ده
قورويان ايتك قابوقلرئى ، سه نيورك موطنانغده قيزار تيلان
ككليكركه ترجيح ايت . افندك ايسر دمل ، ايسر عقللى
اولسون ، اوكا اطاعت ايت وقاكا كى بر آلاى فاندسز شبلرله
يورما . يورموقدن قورق ! تملكه آتيلق ، الوهيت طاسلامقدر .
فقط بو باستونلك اوچنده كى چيزكيلر ، نظيرسز شيواليه
ايله اوكا هيچ بكمزمين ياورينك خياللى ايسه تا روحده كى
خياللى ، اونلرك حقيقتلريدور . بزم هميزك ايچنده ، دائماديكده بكمز

— سزى اوساكت يولارده تعقيب ايدوكن افسانلارك ،
حياته اولومك اسرارلى حدودلارده تصادف ايدىلن ملكلىرى
دوشونبولدۇم . ديدىم . بى كوتوردىكسىز ، فقط ايچىده تالاسىله
ياتان كىمسه غالمىهان هر شى كىيى بىجىمھول مزار ، بىكاجىتاك
برداھا تىكرى ايتىمھىجانلىرى خاطرلاتدى . بوھىجانلر ، پىك
قورو بىكى اوجىتادى . قارانتق برىوله وورمش برىاشق كىيدىر
مادام ، يول اوزادىقى ايشق دە اوزاقلاشور . بىن ھان ھان سوك
تېمەك اتكەندىم . بونىكە برابر ھردونوشمە يىنايشىنى عىنى
قوتەككوريورم . روھىدە خاطرملر قايناشور . داللىرى اوينادىقى
جىويتىلى قوش يووالىرى اويلىدىران اختيار بووونلى بىر مېشە
كىيىم . نەيازىق كە بىم قوشلارك شىرقىسى دە بودىا كىيى اسكىدىر
ويىدن باشقا كىمىنى اكلندىرەم .

مادام (دوغابرى) : — بى اكلندىرە . دىدى . بىكا
خاطرملرىكىزى ، طبىقى براختيار قايىنە كلاتىر كىيى آكلانىكىز .
ذاتاً بوصلاب ساجلارمە اوج داتە بىياش تىل بولدم .

— بوى ھىچ تاسفىز قارشىلايكىز مادام ، دىيە جواب
ويردم . زمان ، بالكرافى طائىلقە قارشىلايانلر ايچون طائىلدور .
ستىل كىدىكىن سوكرە باشكرك سىياھ تاجى خفیف بركوموش
كوپوك چرىچوھەلەدىكى زمان اسكىسى قادار جانلى دەكىلسەدە
اوندىن داھا مؤثر بىرىكى كوزەلك صاحى اولاجق وزوجىكرك
بىياش ساجلركىزى ، اولتىركىن كىندىسەنە ويردىكىزى واونك
مادالونىدە غىزىر برشىكى صافلادىنى سىياھ بوغلەر قادار بىختە
قبول ايتىدىكى كورەجىكسىز . بو بولاولر كىنىش وتىھادر .
يورركىن سىرستىجە قونوشايلىز . سىزە اول (قەلمائىن) ك
باباسى ناصىل طائىدىمى سويلەجىم . فقط صاقىن فوق المادە
ويادقە شايلان برشى بىكەمىك . چونىكە چوق آلدانىرسىز .
موسيو (دولەسى) رىصدخانە جادەستەدە ، اسكى برأوك
ايكنىجى قاتىدە او طوروردى . بو أوك قىدىم يارىم ھىكللەر مزىن
آلىدىن جىيەسى بوويوك وحشى باغچىسى . بىم چوچوق كوزلرمە
ير براقان ايلك خياللر اولمشدر . وشبە سىزاو اركىچ كلوب چاتاقچى
اولان كون دەدە آغىرلاشان كوز قايقلارك آلتىدە سوكسون
خياللىرىنە اونلر اولەجقدىر . چونىكە بىن بووودە دوغدىم . بواختيار
عالمك بعضى كوشەجىكلىرى كوروب طائىنى ، بوياغچەدە اويىنايارق
اوكرىندىم . روھك ، تماماً باكر . كىندىسەنە او قىيى برروق
واسرارلى برىسون آلتىدە كورونى عالى كشفە جالبدىنى بو آنلر
نە لطيف ، نە غىزىر زمانلردى كائىنات اصل اوزمانلر ، روھىك
عكسندىن باشقا بوشى دەكىلدىر مادام .

بر [دون كىشوت] لە بر [سانشوپانسا] وادور و [سانشو -
پانسا] نك سوزلرىنە قاتاركن اصل بىكنەجىكز كىمە [دون -
كىشوت] دور نە اسە ، بو قادار صاحبا كافى ! خىياتك
بىسبىط وظىفەلر مېانە قويدىنى برايش شىمەندە آرتق مادام
(دوغابرى) نك آويە كىدەم .

عنى كون
مادام (دوغابرى) نى سىياھلر كىنىمش ، اللرىنە اللرىونلرىنى
كچىروكن بولدم . بىكا :

— حاضرەم . دىدى .

حاضر ، ذاتاً ھىخىلى ايشدە اونى داتما بويە بولدم .
مردىونلرى ايتىك و بر آرابايە بىندىك .

سكوتى بوزمقلە ھانىكى اسرارلى تاثيرى قايب ايدەجىكزدن
قوروقدىغىزى آكلایمايارق كىنىش ، تىھا بولاولرى برىرمە
برىشى سويلەدن ، سادەجە داكلردە ماتم مشرتىلرى بىكلەن صلىلرە
مزار طائىلرىنە وتاجلرە باقارق كىدىك .

آوابا ، قاتىلر دىئاسىك سوك جىندە ، يوقارىسەنە امىد وتىلى
سوزلرى حىك اولونمش برقايتىك اوكنە دوردى .

اولا كنارلرىنە سرويلىر دىكىلشم برىولدىن بورودىك : سوكرە
لحدل آراسىندە اوزايان ايكنىجى دار برىوله ساپدىق . مادام :

— ايشتە بوراسى ! دىدى .

آلەولرى ترستە دونمش مشعلەرلە مزىن طاش لوحەدە
شو كتابە قازلشمىدى :

(آلىه) و (آلكساندر) عاھلىرى

آبدەنك مدخلنى برىارماقلق قايابوردى . نەپتەدە ، كوللرلە
اورتولى برىغرايك اوزوندىك مرمىر صفحە ، آرازىندە (قەلمائىن)
ايله قىزىنككىلرى دە او قودىغى برقاچ اسىمى احتوا ايدىوردى .
اواندە حىس ايتىدىك شى ، آنخاق كوزەل بر موسىقى
نغمەسەنە بىكزە تەبىلەجىم دىن ومېم بر دويغو اولدى . اختيار
روھىدە بعضى چالغىلرك الھى بر طائىلقە قىسىملر پايدىنى دويدىم .
ايچىدە بر ماتم الھىستك آغىر آھنكلرىنە بر عشق قىصدەسنىك
مېم نوطلى قاروشيوردى . چونىكە روھك حاكك حىزىن جىدىقە
ماضىنىك مونس لطافتى عىنى حىس پوتاسىندە ايتىكە ايدى .

مادام (دوغابرى) نك كوللرلە تەطىر ايتىدىكى مزاردن
آيزىلارق قونوشادىن قىرستاندىن جىقدىق . كىندىزى بىكىدن
باشا پانلرك آراسىندە بولنەجەدىل چوزولدى . مادام (دوغابرى) يە :

تورك اوجاغنى بالوسى

كچن پرشنه كوني تورك اوجاغى طرفندن طرايهده سومر بالاسده بر بالو ترتيب ايدلمشدى. كچه ساعت (۲۱۳۰) ده شركت خبره نك (۷۱) نومرولو واپورى كوپرى بوغاز ايجى اسكهدندن الكتريق لامبەلرله دونامش بر حالده بالويه اشتراك ايدە. جگىرى حامل اوله رق حركت ايتدى. واپورده بولونان (جهزه بند) طاقى مختلف پارچهلر چاليوردى. دانس ايديله ايديله بوغازه دوغرى بر مهتاب تنزه ياپيله، صوكرا دوئوله رك طرايه اسكهدنه مواصلت ايديدلى. واپورده آغاليه مبعوثى حمداه صبحى بك و بعضى معروف شخصيتلر بولونيوردى.

سومر بالاسك سالونلرى و باغچه سى الكتريقه تنوير ايدلمشدى. كرك داخلده و كرك بغچه ده بولونان (جهزه بند) لر متدباً چاليور، جيفتلىر بويوك بر ذوقله دانس ايتديريوردى. بورولانلر دوندورمه و سائر مشروبات آلتى صورتيله يورغو. نقللرى كيدەريورلر، تكرار جيفتلىر آره سته قاريشيورلردى. آرتق صباح اولق اوزره ايدى. قرله برابر نمخورلاشان كوزلر يكي بر ايشيقله قارشىلاشمق اوزره ايدى. ياولاش ياولاش الكتريق لامبەلرى سوندورولدى و دانس عاشقلىرى بويكي سرپيلن ضيا آلتنده صوك اويونلرى اويناديلر.

دوت بيجقه واپور طرايه بدن حركت ايتدى. سرى بورى اوكلرينه كنه قادر جيفتلىر دانسه دوام و صوك قدرتلىرى صرف ايتديلر.

آرتق كونش اولدق يوكسلمش بر حالده بولونيور، آتئين ايشيقلرى بو يورغو قافله قطره قطره ايجيريوردى. تورك اوجاغى بك نادر تصادف ايديلن نزيه و صميمى بر كچه ياشايدنندن دولاي تقدير و تبريك ايدەرز.

تورك اسكهدنلى محافظه ايدە بلمه سى ايجين هر اوده
ماكم ارطى لازمىر. بوده آغجه «تورك طباره»
جمعينى، «باردومك» مكنسر.

آنهم، سراپا ايلكدن عبارت بر قادي مجزىدى. اوايشلرى يانقده، آنهك انسايقده، متادى بر شرقى سويله احتياجنده و چو چو فكن چوق قوتله حس ايتديكم سرت بر محبت ابرازنده بك بگزه ديكى قوشلر كيبى كوشله برابر قالقادى. او، منتظم و شن فعاليتله دولد يردى اوك روى كيبى ايدى. فقط بابام، آنهمك جانليلى نسبتنده كوشكدى. اوزرنده وقت وقت مستهزى بر تبسم كزىن. مسترغ چهره سنى خاطر لايورم. يورغوندى و يورغونلغى سومكده ايدى. پنجره نك او كنده بويوك قوتلوقغه اوطورارق صابحن آقشامه قادار اوقوردى. بن كتاب محبتى اوندن آلد. كتبخانه مده بابامك ايله باشدن باشه حاشيه لئش بر (ماپلى) ايله بر (ره نال) واردو. اونك دنياده بر ايشه قاريشاسى بگه نه مزدى. آنهم بعضى خوش حيله لر و معذبلكلرله راحتى بوزمغه چاليشدىنى زمان او، ضعيف قاراقه درك قوتى تشكيل ايدن بوكولمز بر ملايمتله قافاسنى سالار و بوساكن استغراق عالته قطعياً كيرمه ين، حياتى هر ساعت نشه ايله چالشمقندن، كونده لك ايشلرى كوومكدن باشقه بر شكلده آكلابامان زاولالى قادي نوميد ايدردى. آنهم، بابامى حاسنا ظن ايدر و بوحاسنا لك آرماسندن قورقاردى. فقط اونده كي عطالتك باشقا بر سببى واردى.

(۱۸۰۱) ده، موسيو (ده قره) زماننده بحريه اداره سته انتساب ايدن بابام، حقيقى بر اداره جى استعدادى كوسترمش. او زمان بحريه دائره سنده فعاليت زياته ايمش و بابام (۱۸۰۵) ده ايكنجى شعبه رئيسى اولمش. بو سنه ايجنده ايمراطور، ناظر ك دالاتيله طائيدىنى بابامدن انكازىر بحريه تشكيلاتى حقنده بر واپور ايسته مش. محروينك خبردار اولمايدىنى صوك درجه حروفلسفى بر ذكلك دامغانى طاشيان بو اثر آتق (۱۸۰۷) ده، آميرال (ويلنو) ك (ترافالغار) ده كي هزيمندن تقريباً اون سكر آى صوكرا اكمل ايديله بيلمش. او مششوم كوندن اعتباراً آرتق كى لاقيرديسى بيله ايشيتمك ايسته مين (ناپوليون) واپورى حدتله قاريشديرمش و: «كه ! كه ! دائما كه !...» ديهه هايقيرارق آتسه آتمش. بابامه آكلاتيلديغه كوره و صيراده ايمراطورك حدق اوليه شدنى ايمش كه كاغدلىرى، اوجاغك ايجنده ياناركن بيله جيزمه سيله جيگنه مكدن كندىنى آلقولياماش. ذاتاً حدتلى زمانلنده جيزمه ليله آتشى، طابانلرى قيزارنجيه قادر لزوملى لزومش قاريشديرمق، ايمراطورك عادى ايمش. يئتمه دى